

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 6Co/128/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113208305  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113208305.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska 1, Bratislava, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom Advokátskej kancelárii ECKER-KÁN & partners, Námestie Martina Benku -C1, Bratislava proti žalovanému: V. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XX, F., t.č. bytom G. XX, L. - R. H., o zaplatenie 50,70 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14C 175/2013-32 zo dňa 26. 2. 2014 jednohlasne takto

### rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo veci samej.

II. M e n í sa rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 16,50 Eur na účet Advokátskej kancelárie ECKER-KÁN & partners v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,70 Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zamietol návrh na prerušenie konania a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 75,08 Eur, z čoho trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 58,58 Eur a iné trovy (zaplatený súdny poplatok) sumu 16,50 Eur, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil, cit.: „V predmetnom konaní mal súd preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu zmluvy o preprave osôb, pri ktorej si však žalovaný nesplnil povinnosť zaplatenia cestovného. Preto s poukazom na zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods. 2 O.s.p., ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

V konaní bol úspešný žalobca, preto mu súd priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 EUR a z trov právneho zastúpenia vo výške 58,58 EUR, a to za 2 úkony právnej pomoci - prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu á 16,60 EUR + 20%

DPH a 2 x 7,81 EUR režijný paušál + 20% DPH. Náhradu za ďalší, právny zástupcom žalobcu žiadaný, úkon právnej pomoci - zaslanie pokusu o zmier - výzva na zaplatenie, ďalšia porada s klientom, súd nepriznal, keďže sa nejedná o úkon, ktorý by bol potrebný pre účelné uplatnenie práv žalobcu a navyše ďalšia porada s klientom nebola ani nijako preukázaná. Súd zároveň poukazuje aj na to, že v predmetnej veci sa jedná o drobný spor (§ 200ea ods. 1 O.s.p.), kedy súd môže trovy konania nepriznať, alebo ich znížiť.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že doporučené listové zásielky do vlastných rúk nepreberá nie z dôvodu, že nechce, ale v mieste trvalého pobytu nežije. Má prechodný pobyt v Bratislave. Poukázal na to, že Okresnému súdu Prešov nevedí, ako zástupcovi zákona pre občanov, že v tomto prípade ide o trestný čin, týmto myslí falšovanie podpisu. Preto žiada, aby sa žalobca zastúpený JUDr. Kánom vyjadril, či tie listy sa mu nevracajú. Stále sa snaží dopátrať pravdy. Vyšetrovanie trestného oznámenia prebehlo dosť divným spôsobom, a to, že na adresu prechodného pobytu prišli policajti a zisťovali, či sa tu otvárajú jeho listy. To vyšetrovanie malo byť v mieste trvalého pobytu. Podľa názoru žalovaného to bude asi preto, lebo ujo bývalej ženy je starostom v mieste trvalého pobytu. Do dnešného dňa mu vôbec neprišlo žiadne vyrozumie. Nespochybnuje sa, či sa tie priestupky nestali. Pri zháňaní trvalej práce a trvalých finančných starostiach mu to všetko uniká. Žalobcovi v zastúpení pánom E.. F. stále uniká veľmi dôležitá vec, že nemá žiadne finančné prostriedky na zaplatenie, a to jednorazovo. Žiadna inštitúcia alebo banka mu nedá pôžičku, aby splatil všetky pohľadávky jednorazovo. Uviedol, že ako občan Slovenskej republiky má právo na spravodlivosť a úctivé jednanie.

K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, podľa zásad upravených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a zistil, že rozsudok je vo výroku čo do veci samej správny.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave (ďalej len „zákon o cestnej doprave“), ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu alebo revízorovi na jeho výzvu platným cestovným lístkom, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonnom zástupcovi.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žalobca v konaní doložil záznam - Hlásenie o porušení tarifných a prepravných podmienok, ktorý potvrdzuje, že žalovaný dňa 25.5.2012 o 14:33 hod. cestoval mestskou hromadnou dopravou bez platného cestovného lístka. Preto bol vyzvaný žalobcom na zaplatenie sumy 50,- Eur za porušenie prepravného poriadku, a to za cestovanie bez platného cestovného lístka. Podľa § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave je žalovaný povinný zaplatiť sankčnú úhradu podľa tarify. Odvolacie námietky žalovaného nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Žalovaný nespochybnil, že by cestoval mestskou hromadnou dopravou bez cestovného lístka. Na základe uvedeného preto žalovaný, cestujúci bez platného cestovného lístka, je povinný zaplatiť sankčnú úhradu podľa tarify.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ zaviazal žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 50,70 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolaie žalovaného smerovalo aj voči určenej splatnosti sumy, na ktorú bol zaviazaný. V konaní pred súdom prvého stupňa ani v odvolacom konaní žalovaný tvrdenú nepriaznivú finančnú situáciu nezdokladoval. Nepriaznivé finančné pomery teda nepreukázal.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok vo veci samej ako správny s osvojením si dôvodov potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.)

V danom prípade predmetom konania bol bez akýchkoľvek pochybností drobný spor, keďže hodnota žalovanej istiny je 50,70 EUR.

Určitú inšpiráciu treba vidieť aj v prístupe Európskej únie k týmto otázkam. Podľa čl. 14 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu:

„Ak je strana, ktorá prehrá spor, fyzickou osobou a nezastupuje ju právnik alebo iný odborník z právnej oblasti, nezaviazá sa uhradiť poplatky za právnika alebo iného odborníka z právnej oblasti druhej strany (návrh).

Trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke (čl.16 nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 po schválení).

<<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0087:FIN:SK:PDF>>

<[http://ec.europa.eu/prelex/detail\\_dossier\\_real.cfm?CL=sk&DosId=192645](http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sk&DosId=192645)>

Podľa odôvodnenia návrhu nariadenia Európskej únie išlo o opatrenie v rámci akčného plánu na zvýšenie ochrany spotrebiteľov. Nariadenie síce sleduje aj ochranu dodávateľov, aby ich neodrádzalo uplatňovať drobné pohľadávky, ale výslovne sa spomína aj ochrana spotrebiteľov, aby neznášali neprimerane náklady. Napr. banky, operátori majú právnikov alebo aj pri väčšom počte rovnakých bagateľných právnych vecí, ako sú pokuty v mestskej hromadnej doprave, ale aj veci o koncesionárske poplatky, veriteľ vzhľadom na enormné množstvo rovnakých prípadov nemôže mať problém zabezpečiť si právnik na takmer stereotypnú právnu agendu, pri ktorej sa spravidla mení v rámci žaloby len označenie odporcu a dátum neoprávnenej prepravy.

Odvolací súd zastáva názor, že za tohto stavu je dôvodné priznať v konaní úspešnému žalobcovi náhradu pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku. Pokiaľ ide o náhradu trov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, tú je dôvodné aplikovať ust. § 150 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Z judikatúry odvolací súd poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov, v ktorých sa za relevantnú považovala otázka tzv. formulárových žalôb a podstatne prevažujúci administratívny prvok pri ich koncipovaní.

„Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“ (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4 M Cdo 21/2009)

„Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo

na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov dospeli k takémuto záveru a vedľajšiemu účastníkovi nepriznali náhradu trov konania, ich rozhodnutia (v tomto smere) sú správne.“ (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4 M Cdo 21/2009)

Rovnako tak odvolací súd poukazuje na judikaturu Ústavného súdu Českej republiky "parazitování na drobných pohledávkách vůči občanům, které jsou uměle nafukovány' do nesmyslné výše, za účelem zajištění snadného výdělku". Takové počínání je zneužitím práva na zastoupení advokátem, resp. dokonce procesní šikanou, a proto náklady s ním spojené nelze stěžovatelce přiznat, ačkoli ve věci samé uspěla. (porov. Ústavného súdu Českej republiky vo veci I.ÚS 988/2012, tiež I. ÚS 1325/11)

„Právo žalující strany domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta nezavazují obecný soud povinnosti brát na zřetel všechny relevantní okolnosti pro posouzení výše účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohledávky.

Relevantní okolnosti je třeba vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně, s respektem k výkladu provedeným Ústavním soudem ohledně posuzování výše nákladů v tzv. formulářových žalobách, kdy je vedle obecně použitelných obrátů prováděna jen konkretizace osobních údajů žalované strany, čísla linky prostředku hromadné dopravy, data jízdy, variabilního symbolu tzv. hlášenky revizora a kopie této listiny.

Pokud by obecný soud nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, které mohly mít vliv na výši účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohledávky, porušil by svým postupem právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, a to tím spíše pokud takové okolnosti neúspěšná strana namítala (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 sp. zn. II. ÚS 3011/11). Relevantní okolnosti však nelze toliko slovně zohlednit, nýbrž je třeba je rovněž vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně.

Právě této povinnosti krajský soud v napadeném rozhodnutí nedostál. Jeho závěru, že žalující stranou podaný návrh nelze hodnotit jako tzv. formulářovou žalobu, neboť obsahuje konkrétní žalobní tvrzení, nemůže Ústavní soud přisvědčit ani při maximální zdrženlivosti stran prosazování svého vlastního hodnocení dílčích skutečností posuzovaného řízení. Jak vyplývá ze spisového materiálu, lze z obsahu původního návrhu považovat, vedle osobních údajů stěžovatelky, za konkrétní žalobní tvrzení pouze uvedení linky hromadné dopravy, kterou stěžovatelka měla cestovat bez platného dokladu, datum, kdy se tak mělo stát, variabilní symbol tzv. hlášenky revizora a kopii této listiny. Všechny ostatní údaje a tvrzení lze považovat za obecně uplatnitelná ve všech obdobných sporech, kterých žalující strana musí jako provozovatel hromadné dopravy v krajském městě vést dlouhou řadu. Tak je v judikatuře Ústavního soudu chápána formulářová žaloba (srov. např. bod 28 náleží Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 3923/11). Uvedený skutkový závěr krajského soudu lze proto považovat za tzv. extrémně rozporný s provedenými důkazy, neboť jej při žádné rozumné interpretaci nelze považovat za správný. Toto hodnocení je přitom v zásadě jediným konkrétním tvrzením, o němž krajský soud opírá svůj závěr o účelnosti nákladů vynaložených žalující stranou za právní zastoupení. Zbytek odůvodnění představuje toliko argumentace obecnými právními principy, dle nichž "žalující má právo domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta". Taková tvrzení nelze nijak zpochybnit, nejsou však bez dalšího dle Ústavního soudu jakkoliv relevantní pro posouzení účelnosti účastníkem vynaložených nákladů řízení. Kritérium účelnosti je přitom pro přiznání náhrady nákladů řízení zcela klíčové, přičemž Ústavní soud ve výše zmíněné ustálené judikatuře opakuje názor, že soudní vymáhání bagatelních pohledávek není možné brát jako v podstatě bezprácný způsob generování nepřiměřeného zisku, ať už společnostmi zabývajících se skupováním pohledávek, či právních zástupců napojených na společnosti, které se

vymáháním bagatelních pohledávek zabývají v podstatě denně.“ (porov. Ústavný soud České republiky vo věci sp. zn. III. ÚS 2985/14).

„Právní řád a jeho interpretace Ústavním soudem soudům zachovává prostor, aby ve svých rozhodnutích zohlednily nejen okolnosti průběhu řízení, ale i případné chování účastníků a jejich poměry konstituované ještě před jeho zahájením (viz ustanovení § 143, § 147 odst. 1, § 150 a § 151 odst. 2 o. s. ř.). Soudy při rozhodování o náhradě nákladů řízení jsou povinny posoudit účelnost právního zastoupení žalobce, zvláště ve specifických případech, kdy jde

- za prvé o řízení, v němž proti rozsudku nalézacího soudu není odvolání přípustné (řízení o tzv. bagatelní věci),

- za druhé jednotlivé žaloby se v zásadě liší jen údaji o žalovaných a žalované částce (jde o tzv. formulářovou žalobu),

- za třetí jde o pohledávky ze smluv, kde jednou ze stran byl spotřebitel,

- za čtvrté jde o smlouvu, nebo podmínky jiného právního důvodu k plnění, při nichž je spotřebitel fakticky vyloučen z možnosti sjednat si je s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvy o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistné smlouvy, o regulační poplatky podle zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů).“ (porov. rozhodnutí Ústavného soudu České republiky vo věci I. ÚS 3372/11)

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania postupom podľa § 220 O.s.p. tak, že žalovaný je povinný nahradit' žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur k rukám JUDr. Vladimíra Kána, advokáta, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.